

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/26/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3217201890
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3217201890.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu: WM Consulting & Communication, s.r.o., so sídlom Sad A. Kmeťa 24, Piešťany, IČO: 34 127 798, zastúpeného Roman Kvasnica a partneri s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Sad A. Kmeťa 24, Piešťany, IČO: 36 866 598 a JUDr. Pavlom Kollárom, advokátom so sídlom Sad A. Kmeťa 24, Piešťany, proti žalovanému: I. P., bytom C. č. XX, J. nad J., o zaplatenie 2.370,96 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 27. decembra 2017, č. k. 2Csp/77/2017 - 68, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. žalovanému voči žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dňa 30.07.2007 právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653) ako banka a žalovaný ako dlžník uzatvorili Zmluvu o splátkovom úvere č. 0263410028, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 135.000,00 Sk (4.481,18 eur), ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 120-tich mesačných splátkach vo výške 1.984,00 Sk (65,86 eur) počnúc dňom 20.08.2007 (ďalej len "predmetná zmluva"). Dátum konečnej splatnosti úveru bol v predmetnej zmluve stanovený na deň 20.07.2017. Splatnosť splátok bola stanovená k 20. dňu v kalendárnom mesiaci. Úroková sadzba bola dojednaná ako premenlivá vo výške 11,75 % ročne. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) činila 14,04 %. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 1352/2014/CE zo dňa 25.09.2014 právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) postúpil pohľadávku voči žalovanému na žalobcu. Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 07.10.2014 oznámil právny predchodca žalovanému, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 25.09.2014 bola postúpená na žalobcu pohľadávka voči žalovanému z predmetnej zmluvy o úvere. Súd posúdil predmetnú zmluvu, uzatvorenú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, podľa jej obsahu a dospel k záveru, že ide o zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. ustanovení Obchodného zákonníka. Predmetná zmluva je podľa názoru súdu nepochybne spotrebiteľskou zmluvou podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase jej uzatvorenia a rovnako spĺňa charakteristiku spotrebiteľských zmlúv podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalovaný vystupoval v zmluvnom vzťahu ako fyzická osoba - nepodnikateľ, pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, teda žalovaný sa považuje za spotrebiteľa. Právny predchodca žalobcu je bankou, pričom nepochybne vystupoval v zmluvnom vzťahu ako podnikateľ poskytujúci klientom služby v rámci predmetu svojej

podnikateľskej činnosti - dodávateľ. Súdu je z jeho rozhodovacej a úradnej činnosti známe, že obdobné zmluvy veriteľ uzatváral s dlžníkmi vo viacerých prípadoch a z textu predmetnej zmluvy a pripojených všeobecných obchodných podmienok, ktoré boli vopred pripravené právny predchodcom žalobcu, nepochybne vyplýva, že žalovaný vstupoval do zmluvného vzťahu v postavení spotrebiteľa, a to aj vzhľadom na jeho označenie ako fyzickej osoby nepodnikateľa v predmetnej zmluve, pričom obsah zmluvy podstatným spôsobom nemal možnosť ovplyvniť. Ide pritom o zmluvu, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi úver, teda dočasne poskytnúť peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere a spotrebiteľ sa zaväzuje tieto vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené s úverom.

3. Pred vyhodnotením oprávnenosti uplatneného nároku žalobcu sa súd musel zaoberať tým, či žalobca je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby proti žalovanému, pričom žalobcu zaťažuje povinnosť preukázať svoju aktívnu vecnú legitimáciu v konaní. Súd mal za preukázané, že medzi právny predchodcom žalobcu (Slovenskou sporiteľňou, a.s.) ako postupcom a žalobcom ako postupníkom bola dňa 25.09.2014 uzavretá zmluva o postúpení pohľadávok, pričom predmetom postúpenia mala byť aj pohľadávka voči žalovanému, ktorú žalobca uplatnil v posudzovanom spore. Ustanovenie § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka priznáva veriteľovi právo postúpiť svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka písomnou zmluvou inému subjektu. Postúpením pohľadávky dochádza k zmene v osobe veriteľa, novým veriteľom sa stane postupník, ktorý nadobúda pohľadávku s príslušenstvom a právami s ňou spojenými. Stanovená obligatórna písomná forma zmluvy o postúpení pohľadávok bola v danom prípade splnená. Keďže pôvodný veriteľ (Slovenská sporiteľňa, a.s.) je bankou, zákonodarcom sú v osobitnom zákone stanovené ďalšie podmienky, ktoré musia byť splnené, aby mohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky banky na inú osobu. V zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v príslušnom znení v čase postúpenia môže banka postúpiť pohľadávku voči klientovi aj bez súhlasu klienta, a aj osobe, ktorá nemusí byť bankou vtedy, ak je pohľadávka splatná, predtým banka písomne vyzve klienta na úhradu omeškaných splátok pohľadávky a klient, teda dlžník je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Tieto predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Vzhľadom na text daného ustanovenia je zrejmé, že zákonodarca v ňom stanovil predpoklady, ktoré musia byť splnené pre to, aby bola pohľadávka spôsobilá na postúpenie zo strany banky na tretiu osobu. V prípade, že tieto podmienky splnené nie sú, nemôže dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky. Treba zdôrazniť, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách má nepochybne povahu kogentného ustanovenia, od ktorého sa nie je možné v zmluve odchyliť, keďže je v ňom vymedzený postup, ktorý musí byť dodržaný na to, aby banka bola oprávnená postúpiť pohľadávku z úveru tretej osobe a ktoré dáva možnosť klientovi po písomnej výzve banky vyrovnať omeškané splátky úveru a predísť tak postúpeniu pohľadávky na tretiu osobu. Toto ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách musí byť dodržané v každom prípade bez ohľadu na to, či dlžník s postúpením pohľadávky nesúhlasí, ako aj vtedy, keď banka do všeobecných obchodných podmienok vložila ustanovenie o súhlase dlžníka s postúpením pohľadávky banky na tretiu osobu. Nemôže preto podľa názoru súdu dôjsť k platnému dojednaniu odchyľnej úpravy podmienok postúpenia pohľadávky banky v zmluve, čo je v danom prípade zvýraznené aj tým, že žalovaný vystupuje v zmluvnom vzťahu z predmetnej zmluvy v postavení spotrebiteľa teda slabšej zmluvnej strany. Súd k bodu 19.16 Všeobecných obchodných podmienok navyše uviedol, že ak dojednanie v tomto ustanovení na jednej strane vylučuje možnosť dlžníka postúpiť svoje pohľadávky voči banke na tretiu osobu bez súhlasu banky a na druhej strane si banka vymedzuje oprávnenie kedykoľvek postúpiť akúkoľvek svoju pohľadávku na tretiu osobu aj bez súhlasu dlžníka, ide o zjavný nepomer a nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach, ktorý môže podstatne sťažiť uplatnenie nárokov dlžníka (klienta) voči banke. Súd vyhodnotil túto zmluvnú podmienku umožňujúcu postúpiť práva zo zmluvy bez súhlasu druhej zmluvnej strany len banke za neprijateľnú, keď klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom banky. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca nepredložil súdu písomnú výzvu právneho predchodcu žalobcu (banky - Slovenskej sporiteľne a.s.) na splnenie dlhu adresovanú žalovanému pred postúpením pohľadávky na žalobcu a ani doklad o doručení, resp. odoslaní takejto výzvy žalovanému. Bolo v záujme veriteľa, aby kvalifikovanú výzvu zasielal dlžníkovi takým spôsobom, aby to bolo preukázateľné, a aby doklad o odoslaní (poštový podací lístok), a následne potvrdenie o doručení (doručenku) výzvy dlžníkovi uschovával pre prípad jeho potreby v budúcnosti. Doklady o odoslaní, resp. doručení kvalifikovanej výzvy žalovanému žalobca súdu nepredložil. Predpoklady uvedené v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách ako nevyhnutné podmienky platnosti postúpenia pohľadávky banky na tretiu osobu vyhodnotil aj Krajský súd v Prešove v uznesení sp. zn. 6Co/119/2013 zo dňa 29.05.2014, Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 18Co/358/2015 zo dňa 11.10.2016, Krajský súd v Trenčíne v rozsudkoch sp. zn. 5Co/460/2015 zo dňa 13.01.2016, č.k. 6Co/603/2015 - 166 zo dňa 22.03.2016, č.k.

17Co 1308/2015-74 zo dňa 21.12.2016, č.k. 5Co/391/2016-245 zo dňa 13.12.2016, Krajský súd v Trnave v rozsudkoch sp. zn. 26Co/552/2015 zo dňa 26.09.2016, sp. zn. 23Co/450/2015 zo dňa 25.09.2016, Krajský súd v Žiline v rozsudkoch sp. zn. 11Co/235/2016 zo dňa 12.09.2016, sp. zn. 9Co/248/2016 zo dňa 22.08.2016. Súd nevidel dôvod pre odklon od tejto ustálenej rozhodovacej činnosti súdov. Súdna prax sa už odklonila od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Obo 210/01, podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu vecnú legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd z takého oznámenia vychádza bez toho, aby ako predbežnú otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Odklon od uvedeného rozhodnutia vyplýva napríklad z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo 49/2008 zo dňa 14.05.2008, ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 76/2007 zo dňa 28.01.2009. K správnosti týchto záverov obsiahnutých v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 76/2007 zo dňa 28.01.2009 sa priklonil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 337/2012-19 zo dňa 03.07.2012. Za tohto stavu je potrebné konštatovať, že podmienky pre postúpenie pohľadávky banky na tretiu osobu, ktorá nie je bankou, podľa zákona o bankách neboli splnené. Po zistení skutkového stavu a po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že žalobca platne nenadobudol pohľadávku, ktorej splnenia sa voči žalovanému v tomto spore domáha. Je tomu tak pre rozpor zmluvy o postúpení zo dňa 25.09.2014 so zákonom, a teda pre jej neplatnosť v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Uzavretím tejto zmluvy o postúpení nebol dodržaný § 92 ods. 8 zákona o bankách. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba splatná pohľadávka za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky a nepretržitého omeškania dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie. Žalobca v konaní nepreukázal, že výzva v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, bola žalovanému zaslaná a doručená. Žalobca teda nepreukázal, že došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, pretože nepreukázal splnenie podmienok stanovených v § 92 ods. 8 zákona o bankách, a preto súd dospel k záveru, že postúpenie pohľadávky je neplatné pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedených dôvodov považoval súd zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 25.09.2014 v časti pohľadávky voči žalovanému za neplatnú, žalobca tak nie je v spore aktívne vecne legitimovaný, žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia, žalobcom uplatnené právo v tomto spore mu nie je možné priznať, a preto súd žalobu zamietol. Súd sa už ďalšími okolnosťami v spore majúcimi vplyv na nemožnosť uplatneného práva (§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) nezaoberal, pretože k zamietnutiu žaloby došlo v dôsledku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu. Súd na základe skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním a v kontexte citovaných právnych predpisov žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Žalobca bol v spore neúspešný, keď súd podanú žalobu žalobcu zamietol v celom rozsahu, nárok na náhradu trov konania by mal v celom rozsahu žalovaný voči žalobcovi, ale pretože žalovanému žiadne účelné trovy preukázateľne v tomto konaní nevznikli a ani si žiadne neuplatnil, súd rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Dôvodil tým, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré spočíva v nesprávnom právnom závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu. Poukázal na § 89 ods. 1 Zákona o bankách, podľa ktorého banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchylné od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť, k čomu sa právny predchodca žalobcu dojednal so žalovaným podľa 19.16 obchodných podmienok k zmluve o úvere, podľa ktorých klient výslovne súhlasí s tým, že banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či banka vzniesla v súvislosti s takouto pohľadávkou akúkoľvek požiadavku, alebo nie, voči klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu. V tejto súvislosti poukázal na právne závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky obsiahnuté v rozhodnutí zo dňa 28.01.2009, sp.zn. 1Cdo/76/2007. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil platnosť ustanovenia bodu 19.16 všeobecných obchodných podmienok, ktoré považoval neplatné pre zjavný nepomer a nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach a rozpor s dobrými mravmi. Ustanovenie bodu 19.16 obchodných podmienok obsahuje: a/ jednostranný adresný právny úkon druhej zmluvnej strany (osoby, s ktorou banka uzatvára zmluvu), ktorým dáva vopred súhlas na postúpenie akejkoľvek pohľadávky voči nej, b/ dohodu, podľa ktorej pohľadávky voči banke môžu byť

postúpené len s predchádzajúcim písomným súhlasom banky. V prípade súhlasu klienta (bod 19.16 veta prvá obchodných podmienok) nejde o zmluvnú podmienku, pretože nejde o dvojstranný právny úkon (zmluvu). I v prípade, ak by odvolací súd tento súhlas posúdil ako zmluvnú podmienku, nejde o zmluvnú podmienku neprijateľnú, pretože nespôsobuje žiadnu nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. V prípade druhej vety bodu 19.16 obchodných podmienok, možno konštatovať, že táto časť zmluvy je oddeliteľná od zvyšku zmluvy. Ak by aj bola neplatnou, išlo by len o neplatnosť tejto konkrétnej časti zmluvy (§ 41 Občianskeho zákonníka), ktorou by neboli dotknuté ostatné časti zmluvy. Z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku je zrejmé, že i súd prvej inštancie neprijateľnosť vyvodil len z tej časti ustanovenia bodu 19.16 obchodných podmienok, ktorá sa týka nemožnosti postúpenia pohľadávky voči banke bez predchádzajúceho písomného súhlasu banky. Veta druhá ustanovenia bodu 19.16 je však jednoznačne oddeliteľná od zvyšku zmluvy ako aj vety prvej ustanovenia bodu 19.16 obchodných podmienok. V súvislosti s výkladom ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách uviedol, že účelom tohto ustanovenia je len úprava výnimiek z bankového tajomstva. Toto zákonné ustanovenie neupravuje podmienky platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba podmienky, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Ak by teda došlo k porušeniu bankového tajomstva (čo žalobca popiera), toto by neviedlo k súkromnoprávnej sankcii v podobe neplatnosti postúpenia, ale iba k sankciám predpokladaným Zákonom o bankách, prípadne právu na náhradu škody. Poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2008, sp.zn. I. ÚS 242/07 a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2014, sp.zn. IV. ÚS 15/2014. Záver súdu prvej inštancie, že banka môže pohľadávku platne postúpiť len za podmienok § 92 ods. 8 Zákona o bankách z tohto ustanovenia nevyplýva. Úpravu bankového tajomstva totiž nemožno považovať za dôvod obmedzujúci postúpenie pohľadávky, pretože účelom inštitútu bankového tajomstva je ochrana klienta banky pred zverejnením či podávaním informácií o jeho majetkových pomeroch. Nie je však vyložiteľný ako dohoda veriteľa s dlžníkom zakazujúca postúpenie pohľadávky. Z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov prvoinštančného a aj odvolacieho konania.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že posíla doplnený dotazník.

6. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v zmysle ust. § 379, § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom v návaznosti na § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na vecne správne odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

7. Súd prvej inštancie založil svoje zamietajúce rozhodnutie na právnom závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, ktorý nepreukázal platné postúpenie pohľadávky proti žalovanému z pôvodného veriteľa Slovenská sporiteľňa, a.s., keď pri postúpení pohľadávky nebol dodržaný postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách.

8. Odvolací súd považuje tento právny názor súdu prvej inštancie za správny a stotožňuje sa aj s odôvodnením napadnutého rozsudku v celom rozsahu podľa § 387 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam žalobcu uvádza nasledovné:

9. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej, t.j. existencie tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, t.j. existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Cdo 205/2009). Preto nepostačuje, aby žalobca v súdnom konaní svoju aktívnu vecnú legitímáciu preukázal len oznámením postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi; je potrebné preukázanie platného postúpenia pohľadávky. Podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak dlžníkovi postúpenie oznámil postupca, dlžník nemá právo požadovať preukázanie postúpenia zmluvou o postúpení pohľadávky. To však platí len vo vzťahu k dlžníkovi, teda presnejšie vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy o postúpení pohľadávky na jednej strane a dlžníkom na strane druhej, nie vo vzťahu k súdu. Ako správne uvádza súd prvej inštancie, v tomto smere nastal odklon súdnej praxe od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Obo 210/01, podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu vecnú legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd z takého oznámenia vychádza bez toho, aby ako predbežnú otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Tento odklon od uvedeného rozhodnutia vyplýva napríklad z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Obo 49/2008 zo dňa 14.05.2008, ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Cdo 76/2007 zo dňa 28.01.2009, podľa ktorého v spore o neplatnosť

zmluvy o postúpení, resp. v spore o splnenie neuhradenej postúpenej pohľadávky je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o postúpení pohľadávky, ak v konaní vyjdú najavo a z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodit', že dlžník by nemohol namietat' a súd skúmat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by toto postúpenie dlžníkovi oznámil postupca. K správnosti týchto záverov sa priklonil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení, sp. zn. IV. ÚS 337/2012-19 zo dňa 03.07.2012.

10. Pre potreby ďalšej argumentácie považuje odvolací súd za potrebné opätovne citovať § 92 § 92 ods. 8 zákona o bankách: "Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom."

11. Citované ustanovenie § 92 ods. ods. 8 zákona o bankách neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ako to naznačuje žalobca v odvolaní, ale stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Tomu nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia ("...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku... postúpiť"), ako aj jeho zaradenie do časti zákona o bankách, ktorej nadpis znie "Ochrana klientov a bankové tajomstvo". Účelom tohto ustanovenia teda nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon je absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihliadať ex offo. V danom prípade, keďže právnym predchodcom žalobcu bola banka, bolo správne, že súd prvej inštancie zisťoval, či boli pri postúpení pohľadávky na žalobcu dodržané podmienky ustanovené zákonom o bankách, teda, či postúpenie pohľadávky bolo platné.

12. Žalobca ďalej v konaní namietal, že podľa § 89 ods. 1 zákona o bankách, podľa ktorého banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchylné od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje, došlo k odlišnej dohode medzi klientom a bankou týkajúcej sa postúpenia pohľadávky, a to v zmysle bodu 19.16 Všeobecných obchodných podmienok. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o tom, že vyššie uvedené dojednanie medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je neprijateľnou podmienkou, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, nakoľko ustanovenie vylučuje možnosť dlžníka postúpiť svoje pohľadávky voči banke bez jej predchádzajúceho písomného súhlasu a na druhej strane oprávňuje banku kedykoľvek postúpiť akúkoľvek pohľadávku na tretiu osobu aj bez súhlasu dlžníka. Ustanovenie bodu 19.16 Všeobecných obchodných podmienok je potrebné brať do úvahy ako celok, a nie len jej časť, ktorej by sa prípadná neprijateľnosť zmluvnej podmienky týkala tak, ako to naznačuje žalobca. Zároveň je zrejmé, že takéto dojednanie nie je jednostranným právnym úkonom žalobcu, nakoľko je nepochybné, že Všeobecné obchodné podmienky sú súčasťou spotrebiteľskej zmluvy, na ktorej sa zmluvné strany dojednali. Preto ak si právny predchodca a žalovaný takto upravili možnosť postúpenia pohľadávky, je takéto dojednanie neplatné pre rozpor so zákonom.

13. V tomto prípade žalobca v spore pred súdom prvej inštancie nepreukázal splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky a preto možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že zmluva o postúpení pohľadávky, ktorou mal pohľadávku proti žalovanému nadobudnúť, je pre rozpor so zákonom neplatná a žalobca tak nemá aktívnu vecnú legitímáciu na vymáhanie žalovanej pohľadávky.

14. Odvolacie námietky žalobcu boli preto nedôvodné.

15. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi, nakoľko mu žiadne trovy odvolacieho konania preukázane nevznikli.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).